

Abstrakt

Velká část ubývající lesní biodiverzity (saproxylický hmyz, ptáci, houby, mechorosty, lišejníky atd.) je vázána na mikrostanoviště, které vznikají na strukturách typických pro staré lesy a jsou poměrně vzácná v lesích hospodářských. V posledních desetiletích se pomalu prosazují alternativní, přírodě bližší způsoby hospodaření, jejichž vliv na mikrostanoviště, a tak i jejich potenciální hodnota pro lesní biodiverzitu dosud nebyly hodnoceny.

Proto jsem provedla srovnání výskytu a kvality mikrostanovišť na 4 lesních plochách (s rozlohou 8,3 až 42,5 ha) reprezentujících odlišné způsoby lesnického hospodaření (tradiční pasečné hospodaření, alternativní výběrné hospodaření a rezervace v době sběru dat 65 let bez zásahu) v přírodních podmínkách pahorkatin středních Čech. Na plochách jsem pomocí převzatých metodik provedla inventarizaci přítomnosti mikrostanovišť na živých stromech a inventarizaci mrtvého dřeva a jejich zhodnocení.

Nejvyšší zastoupení a kvalita mikrostanovišť a mrtvého dřeva byly v rezervaci, která zároveň zcela vyčerpala gama diverzitu všech zkoumaných ploch. Výskyt mikrostanovišť v pasečných a výběrných hospodářských lesích byl srovnatelný a většinou i srovnatelně nízký. Jako pozitivní faktory ovlivňující přítomnost a heterogenitu mikrostanovišť se ukázaly absence lesnického hospodaření, přítomnost listnatých stromů, přítomnost stromů s vyšší výčetní tloušťkou (nad 60 cm) a specifická morfologie lokality (členitost reliéfu) neumožňující plné rozvinutí konceptu pasečného hospodaření.

Alternativní výběrné hospodaření v jeho intenzivní podobě (bez zachování habitatových stromů a mrtvého dřeva) se neprokázalo jako významně pozitivnější prostředí pro lesní biodiverzitu než tradiční pasečné lesnické hospodaření. Součástí práce je doporučení pro zlepšení zastoupení mikrostanovišť v hospodářských lesích.

Klíčová slova: mikrostanoviště, biodiverzita, lesnické hospodaření, výběrné hospodaření, pasečné hospodaření